

Norrländsk kungsörn bosatte sig i Skåne

Att norrländska kungsörnar tar sig ner till Skåne är inget nytt. Det har många gjort under åren som flytt. Men de som överlevde forna tiders örnskyttar eller andra faror under andra tiders vinterhalvår har alltid förmodats ha återvänt till Norrland och sitt ursprungsområde. Men ringmärkning kan bättra på vårt vetande om både kungsörnars och andra fåglars rörelser.

Denna text handlar om ett kungsörnsrevir i östra Skåne. Härifrån kom det rapporter 2016 som berättade att det syntes örn och troligen en unge vid ett bo i en liten talldunge. Det var oklart vilken art det gällde – både havsörn och kungsörn nämndes. Vid besök våren 2017 konstaterades ett överraskande faktum – både havsörn och kungsörn hade påbörjat häckning i talldungen och det var bara 330 meter mellan bona.

Tyvärr avbröt kungsörnarna häckningen 2017, men havsörnarna fick ut två ungar. Under 2018 och 2019 fanns inte kungsörnarna på plats och vi vet inte var de var då. Havsörnarna fick däremot ut en unge båda dessa år. Men 2020 var kungsörnarna åter tillbaka i talldungen, denna gång i ett bo bara 250 meter från havsörnsboet. Båda paren påbörjade häckning, men havsörnarna avbröt tidigt på säsongen. Däremot lyckades kungsörnarna och en unge kunde ringmärkas 7 juni. Den var då cirka 50 dagar gammal.

Jag är övertygad om att årets häckning genomfördes av samma örnpar som sågs 2017. Då lyckades vi inte få något foto på dem, men däremot lyckades både jag och Rolf Nordquist få bilder på en av örnarnas färgring i samband med årets ringmärkning och där gick de tre sista tecknen att

Kungsörnen från Ångermanland över sitt Skånerevir. Foto: David Folkesson.

Ångermanlänningens unge fotograferad vid åtel i Skåne i oktober 2020. Foto: Magnus Johannesson.

tyda. Turligt nog så räckte det för att bestämma individen.

Svaret som kom var överraskande. Örnen visade sig nämligen vara ringmärkt som bounge i ett granbo i Ångermanland 2012 – alltså en klockren norrländsk kungsörn. Den är avläst en gång tidigare och då handlade det om Hälsingland och januari 2015. Någon gång därefter har den alltså dragit mot Skåne och funnit sig både partner och ny hemvist.

Svenska kungsörnar kan alltså etablera sig långt ifrån sin födelseplats och det finns fler exempel, t.o.m. på det omvända, alltså sydsvensk örn till Norrland. Följande kommentar fick vi i år från Thomas Birkö, örninventerare i just Ångermanland:

Det är intressant att följa var olika örn-individer etablerar sig. I Ångermanland har vi minst två finskfödda (ringmärkta) kungsörnar som har häckat och kanske fortfarande häckar. I fjol fotograferades dessutom genom bokamera en kungsörn i

ett häckande par i Ångermanland som har en blå områdesring d.v.s. född i södra Sverige. Kanske en Skåneörn? Det är ännu mer skumt. Att norrländska och finska kungsörnar kan etablera sig och parbild i områden som de besöker på vintern känns mer rimligt. Men varför har en sydsvensk kungsörn dragit norrut och etablerat sig? Jag tror att sanningen är den att det är mycket mer rörelser av kungsörnar i olika riktningar (förutom de gotländska) än vad man kan tro. Framförallt av subadulta örnar innan de har etablerat sig som häckande.

Vi vet inte mycket om de skånska kungsörnsungarnas eventuella rörelser utanför Skåne, men ett fynd är lite intressant. Det handlar om en unge född i östra Skåne 2016 som hittades som bedagat kadaver nära Alingsås i Västergötland i maj månad 2018. Varför hade den tagit sig dit?

DAVID FOLKESSON
MALMÖ